

TREENAAMO - Nuoret kestäväälle urapolulle

Konseptikäsikirja yhteistyökumppaneille

Ekokumppanit Oy

Tampere 2022

Tekijät

Tanja Hynynen

Tiina Kuusipalo

Carl Willandt

Kansikuva

Belinda Paananen

Taitto

Mika Telkkä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

TREENAAMO

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
TREENAAMO -Hanke	6
Hankkeen tausta	6
Hankkeen kuvaus	6
Hankkeen tulokset	8
Tavoite ja toteuma.....	9
Hankkeessa käytetyt menetit	10
Mitä opimme?.....	10
TREENAAMO -konsepti	11
Kohderyhmä.....	11
Asiakasprofiilit.....	11
Konseptin sisältö.....	12
Konseptin kuvaus.....	12
Konseptin kiteytys	13
Konseptin palvelupolku	13
Palvelutarjotin	14
Toiminnan seuranta ja palaute.....	18
Konseptin muotoilu	18
Konseptin asiakaslupaukset.....	18
Viestintä	19
Lähteet	20
Linkit	22

Esipuhe

2020-luvun nuoren arki on elämää monien epävarmuus tekijöiden kanssa. Merkittävimpiä näistä ovat globaalit ilmasto- ja ympäristökriisit ja työelämän murros. Usein näistä asioista keskustellaan erillisinä ilmiöinä, vaikka etenkin ekologisen kestävyyskriisin vaikutukset tulisi laajemmin huomioida työelämää muuttavana tekijänä. Tulevaisuudessa on vaikea kuvitella yhtään toimialaa tai työtehtävää, missä kestävyys ajattelu ei olisi huomioituna. Kestävä työ huomioikin niin ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset kuin inhimillisetkin reunaehdot. Näiden lisäksi koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi ja monin eri tavoin yhteiskuntaamme. Nähtäväksi jää epidemian pitkäaikaiset vaikutukset ekologisten, taloudellisten kuin sosiaalisten näkökulmien osalta.

Nuorisobarometrin julkaisussa Hyvää työtä! nousee yhtäaikaaisesti esille prekarisaatio ja huoli työssä jaksamisesta, mutta myös nuorten sitoutuminen työhön. Itse työn merkityksellisyydellä on yhteys työmotivaatioon ja sitä kautta jaksamiseen työssä. Laajemmin tarkasteltuna omia arvojaan vastaava työ ja työn koettu merkityksellisyys vaikuttaa joko vahvistaen tai heikentäen yksilön hyvinvointia. Emme siis puhu mistään sivuseikasta työelämässä vaan asiasta, mihin on kiinnitettävä huomiota. Tämän osoittavat myös mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen jatkuva kasvu etenkin nuorissa ikäryhmissä, jotka kokevat työn kuormittavana.

Syyskuussa 2021 julkaistussa kansainvälisessä nuorten ilmastoahdistusta käsittelevässä tutkimuksessa tulee selkeästi esille laajalti nuorten kokema huoli ilmastosta. Emotionaalinen ahdistus ja muut ilmasto- ja ympäristökriisin aiheuttamat monimutkaiset tunteet vaikuttavat nuorten mielialaan. Vastanneista yli 50 % kokee mm. surua, voimattomuutta, vihaa ja syyllisyyttäkin ilmastonmuutoksesta johtuen ja nuoret tunnistavat näiden tunteiden vaikuttavan heidän jokapäiväiseen elämäänsä ja omaan kykyyn toimia. Tunteet värittävät vahvasti omia uskomuksia tulevaisuudesta pessimistiseen sävyyn ja tulevaisuus voi näyttäytyä pelottavana. On tärkeää sallia monenlaisten tunteiden esille tuonti ja niiden käsittely turvallisessa ympäristössä samaan aikaan tarjoten keinoja toiminnan kautta purkaa ympäristöahdistusta. Nuoret haluavat olla itse aktiivisia toimijoita ja toimijuus voi olla toivon luomista ja ylläpitämistä omaa tulevaisuutta kohtaan.

Kestävän kehityksen tavoitteiden tuominen käytäntöön mm. kiertotalouden keinoin on työelämää merkittävästi muuttava toimintapa, mutta myös nuoria kiinnostava aihealue. Nuoret näkevätkin työn yhtenä keinona vaikuttaa ympäröivään maailmaan.

Toteutuminen vaatii osaavaa ja innostunutta työvoimaa ja osaamisen kartuttaminen on varautumista tulevaan. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen myös voimaannuttaa.

Treenaamo -hankkeessa lähdimme rohkeasti vastaamaan myös heikoimmassa asemassa olevien nuorten tarpeeseen saada tietoa kestävästä kehityksestä sekä tarjota samalla haastavassa Covid-19-pandemia tilanteessa osallisuuden kokemuksia syrjäytymisuhan alla oleville nuorille. Lisäksi tunnistettu globaali-ilmiö nuorisotyöttömyys, vaatii uudenlaisia, eri sektorirajat ylittäviä toimia, jotta tähän ongelmaan voidaan tehokkaasti pureutua. Jokainen nuori on saatava mukaan ekologiseen jälleenrakentamiseen; samalla he rakentavat omaa tulevaisuuttaan.

Treenaamo -hankkeessa kysimme: kuinka voimme vastata ketterin keinoin ja uudenlaisilla yhteistyömalleilla niin nuorten kuin eri organisaatioiden tarpeeseen saada ajantasaista tietoa kestävästä kehityksestä ja siihen liittyvistä ilmiöistä? Hankkeessa luomamme konseptikäsikirja on yksi tähän kehittämistarpeeseen vastaava palvelumalli. Toivottavasti luomamme palvelutarjotin innostaa organisaatioita tarttumaan ajankohtaisten teemojen käsittelyyn myös osana omaa arkipäiväistä työtään.

TREENAAMO -Hanke

Hankkeen tausta

Treenaamo-hankkeen taustalla tunnistettiin useita eri haasteita. Näitä ovat globaaleina ilmiöinä näkyvä nuorisotyöttömyys sekä työelämän murros. Lisäksi ekologinen kestävyyskriisi aikamme suurimpana ilmiönä uhkaa hyvinvointiamme tulevaisuudessa. Kaikki nämä haastavat myös kasvun mahdollisuudet. Tämän lisäksi epävarmuutta on kasvattanut yhteiskunnallinen poikkeustilanne koronapandemian myötä, mikä on laajalti vaikuttanut myös nuorten elämään.

Pirkanmaan tavoitteena on toimia edelläkävijänä ja ratkaisujen tuottajana kiertotaloudessa. Samaan aikaan Tampereen kaupunkiseutu kasvaa ja kehittyy vahvana ja Tampereen kaupunki on vetovoimainen asuinpaikka kunta monelle nuorelle. Positiivisen kehityksen takeena nähdään kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen, myös kaikista heikoimmassa asemassa olevien. Osaamisen kehittäminen tavoitteiden saavuttamiseksi eri tahojen yhteistyössä on yksi avain huolehtia tulevaisuuden kilpailukyvästä unohtamatta kestävyyttä. Kestävän kehityksen osaaminen on mahdollistettava työelämän ulkopuolellakin oleville henkilöille. Lisäksi työllisyysdenhoitoon haetaan uudenlaisia, sektorirajat ylittäviä yhteistoimintamalleja.

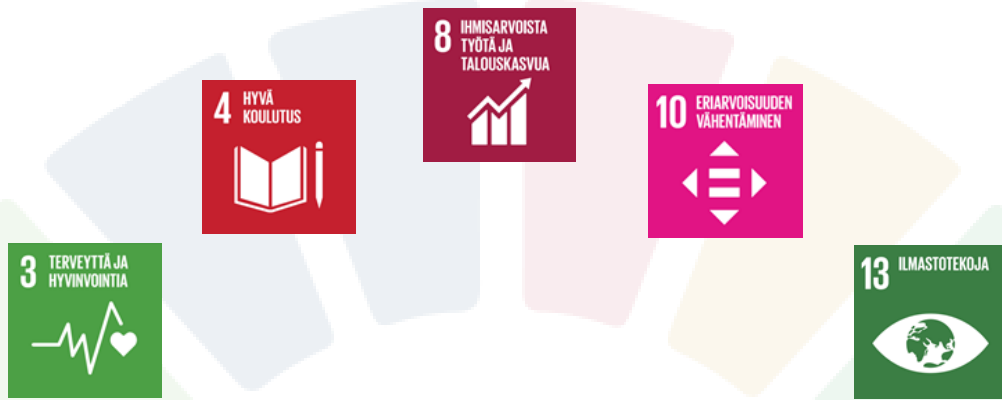
Näihin kaikkiin kehityshaasteisiin hankkeen palvelutarjonnalla pyrittiin vastaamaan.

Hankkeen kuvaus

Treenaamo -hankkeen (1.3.2021–28.2.2022) keskeisimpänä tavoitteena oli edistää nuorten työllistymistä tai opiskelujen aloittamista kestävästä kehitystä ja kiertotaloutta edistävilta aloilta. Edistämisen keinoja hankkeessa olivat nuorten tietämyksen ja osaamisen kasvattaminen, nuorten osallisuuden tunteen vahvistaminen ja työelämävalmiuksien parantaminen. Treenaamo -hanke tarjosi vailla opiskelu- tai työpaikkaa oleville nuorille mahdollisuutta matalalla kynnyksellä osallistua nk. teemapäiviin, jotka käsittelivät nuoria kiinnostavia aihealueita kuten vastuullisuutta, kiertotaloutta, luontoa ja kestävästä elämäntapaa. Samalla teemapäivissä etsittiin erilaisia keinoja ja polkuja työllistyä näille aloille. Lisäksi Treenaamo-toiminnan tärkeiksi arvoiksi nousivat osallisuus, mielenkiinnon ja uteliaisuuden herättäminen, nuorten itsetunnon vahvistaminen ja oman paikan löytäminen yhteiskunnan jäsenenä ja tulevaisuuden rakentajana. Työelämävalmiuksia kehitettiin vuorovaikutustaitoja ja oma-aloitteisuutta harjoittelemalla.

Hankkeen muita tavoitteita oli tarjota ketterää palvelua työllisyshoidon toimijoille, jolla vastataan samaan aikaan pandemia-ajan tuomiin haasteisiin kuten esiin nousseeseen eriarvoisuuden kasvuun sekä luomalla uudenlaista palvelumallia eri organisaatioiden hyödynnettäväksi. Hankkeen pitkänaikavälin tavoitteeksi tunnistettiin Pirkanmaan alueellisen edelläkävijyyden tukeminen kestäväyyden ja kiertotalouden maakuntana osallistamalla myös heikoimmassa asemassa olevia nuoria.

Hanketoimintaa nuorille tarjottiin elokuusta 2021 helmikuulle 2022. Hankkeen toiminta-alueena oli Tampereen kaupunkiseutu ja hanketta rahoitti Euroopan Sosiaalirahasto.

Hanke vastaa erityisesti näihin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin:

Tavoite 3: Terveyttä ja hyvinvointia. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja siihen liittyvät korjaavat toimenpiteet parantavat nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Ilmastoahdistus tulee osata ottaa puheeksi ja nuorten tulee saada käsitellä siihen liittyviä vaikeita tunteita asianmukaisesti.

Tavoite 4: Hyvä koulutus. Ilmasto- ja kestävän kehityksen osaaminen sekä ympäristökasvatus tulee olla kaikkien saatavilla, myös heille jotka ovat opiskelu- tai työelämän ulkopuolella. Koulutuksen tulee olla laadukasta ja ajantasaista.

Tavoite 8: Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua. Nuorisotyöttömyyden vähentämiseen tulee suunnata voimavaroja, kun samaan aikaan huolehditaan nuorten mahdollisuudesta löytää ja päästä arvoaan vastaavaan työhön. Merkitykselliseksi koettu työ vähentää työuupumuksen riskiä tulevaisuudessa. Työllisyyttä edistävien toimien kehittäminen.

Tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen. Etenkin NEET-nuorten määrän vähentämiseksi ja heikoimmassa asemassa olevien sosiaalisen osallisuuden lisäämiseen yhteiskunnassa tulee kiinnittää

enemmän huomiota ja etsiä keinoja, joilla puretaan osallisuuden esteitä ja sitä myöten vähennetään eriarvoisuuden kasvua.

Tavoite 13: Ilmastotekoja. Nuorten tulee saada osallistua näkyvästi ja aktiivisesti ilmastotekoihin sekä muihin ekologisen kestävyyskriisin haasteisiin.

Hankkeen tulokset

Treenaamo valmennuksiin osallistui 63 nuorta tai muuten heikossa työmarkkina-asemassa olevaa henkilöä.

Hankkeessa verkostoiduttiin monien eri toimijoiden kanssa:

- Yrityksiä, jotka olivat kiinnostuneita osallistumaan hankkeen toimintaan, oli 15, käytännön toteutus toteutui 8 yrityksen kanssa.
- 3.sektorin eri toimijoita, keiden kanssa hankkeessa tehtiin yhteistyötä, oli 9. Toteutukseen asti päästiin 7 eri toimijan kanssa.
- Oppilaitos yhteistyötä tehtiin kahden eri toimijan kanssa, joista toinen toteutui käytännön toteutuksena.
- Hanke-yhteistyötä tehtiin neljän eri hankkeen kanssa.
- Lisäksi hankkeessa oli mukana useita eri asiantuntijoita eri organisaatioista.

Hankkeessa luotiin neljän viikon ohjelmakalenteri mikä koostui 16 eri teemapäivästä. Teemapäivät jaoteltiin seuraavanlaisesti:

Polkuja työelämään

Kestävän kehityksen tiedot ja taidot

Osallisuus yhteiskunnassa

Hankkeessa tuotettiin nuoria mahdollisimman hyvin jatkossa palveleva osallistumistodistus, missä kuvattiin ne tiedolliset ja taidolliset osaamisalueet, mitä nuori eri Treenaus-päivissä oli kehittänyt.

Hankkeessa luotiin konseptikäsikirja yhteiseksi työvälineeksi yhteistyökumppaneille, jotka ovat kiinnostuneita kehittämään sekä omaa että asiakkaidensa ymmärrystä kestävästä kehityksestä sekä sen tarjoamista tulevaisuuden työmahdollisuuksista. Konseptikäsikirja löytyy myös verkkoversiona hankkeen omilta sivuilta <https://hankkeet.ekokumppanit.fi/treenaamo/>

Tavoite ja toteuma

	Suunniteltu	Toteutunut
Tavoitellut asiakkaat	50	63
Osallistunut vähintään 4 päivään	25	4
Retki- ja tutustumispäiviä	12	6
Workshopit	9	4
Livefoorunit	2	3
Teoriapäivät	49	15
Yhteisötapahtuma	0	1
Treenaus yhteistyökumppanille	4	7
Treenauksia yhteensä	76	36

Sisällöllisesti toteutuneet päivät jakautuivat siten, että:

- Polkuja työelämään -päiviä järjestettiin yhteensä 14 kertaa
- Kestävän kehityksen tiedot ja taidot päiviä järjestettiin yhteensä 13 kertaa
- Osallisuus yhteiskunnassa päiviä järjestettiin yhteensä 7 kpl

Hankkeessa käytetyt menetit

Teemapäivissä hyödynnettiin monipuolisesti erilaisia osallistavia ympäristökasvatuksen menetelmiä, kuten kestävän kehityksen ja kiertotalouden pelejä, testejä, visailuja, videoita, luovaa taidetta ja toiminnallisia harjoituksia. Päivissä hyödynnettiin myös paljon erilaisia teemakortteja, jotka virittivät pohdintoja ja keskusteluja myös hankalilta tuntuvista asioista. Lisäksi päivien toteutuksissa hyödynnettiin livehaastatteluja, workshoppeja, livefoorumeja sekä järjestettiin retkiä ja tutustumiskäyntejä kiinnostaviin kohteisiin.

Teemapäivissä korostui yhdessä oleminen, osallistuminen ja tekeminen, ilmastoahdistuksen muuttaminen teoksi ja toiminnaksi sekä positiivisen tulevaisuuskuvan luominen.

Valmennukset haluttiin pitää matalan kynnyksen toimintana ja siksi esim. osallistumismäärästä ei tehty sitovaa vaatimusta. Sitovia ilmoittautumisia teemapäiviin pyydettiin ainoastaan niiltä päiviltä, joihin tarvittiin kuljetusta ja mahdollisia evästarjoiluja. Kaikki osallistuminen oli nuorelle vapaaehtoista ja maksutonta. Myös yhteistyökumppaneille tarjottu toiminta oli maksutonta.

Teemalliset päivät toistuivat kuukausittain ja näistä tiedotettiin hankkeen omilla sivuilla. Myös ilmoittautuminen tapahtui hankesivujen kautta. Teemapäivien toistuvuus antoi nuorelle mahdollisuuden osallistua myöhemmin saman aihepiirin päivään, jos jostain syystä osallistuminen ei onnistunut kuluvana kuukautena. Vähintään neljään päivään osallistuneille nuorille laadittiin osallistumistodistukset, joissa kuvattiin ne tiedolliset ja taidolliset osa-alueet, joita nuori oli teemapäivissä kartuttanut.

Mitä opimme?

Yksi merkittävimmistä haasteista hankkeessa oli sekä tavoittaa että saada hankkeen kohderyhmänä olevat nuoret aktivoitumaan niin, että kiinnostus konkretisoitui toiminnaksi eli osallistumiseksi teemapäivään. Vaikka nuoret kokisivat hankkeessa tarjotut aihealueet ja toiminnan kiinnostaviksi, osallistumisen esteitä voi olla liian monia. Nämä esteet on ensin tunnistettava ja lisäksi löydettävä ne keinot, joilla nuoren osallistumista toimintaan voidaan entisestään helpottaa. Oma ymmärryksemme näistä eri haasteista karttui hankkeen edetessä, niin nuorten kanssa käytyjen keskustelujen kuin yhteistyökumppaneilta saadun informaation myötä. Lisäksi ymmärryksemme kasvoi toimintakentästä ja siitä, millaiset toimintatavat ovat kenties kaikista tehokkaimpia, kun tavoittelemme nuoria, jotka ovat syrjäytymisuhan alla.

Nuoren, jolla ei ole opiskelu- tai työpaikkaa, voi olla haastavaa verkostoitua. Treenaamopäivät tarjosivat mahdollisuuden tavata muita nuoria, joilla on samoja kiinnostuksen kohteita. Hankkeen aikana ymmärsimme, että nuoret tarvitsevat areenoita kohdata ja käydä keskusteluja kestävästä kehityksestä, ilmastoahdistuksesta ja ympäristöongelmista.

Hanke avasi uusia väyliä ja mahdollisuuden osallistaa sekä tarjota ajankohtaista kestävästä kehityksestä tietoa ja tekemistä myös niille nuorille, jotka ovat työelämän ja opiskelun ulkopuolella.

Hankkeen aikana huomasimme myös, että ne yhteistyökumppanit, jotka toimivat nuorten kanssa, kaipaavat ajankohtaista ja kiinnostavalla tavalla esitettyä tietoa ja tekemistä kestävästä kehityksestä ja kiertotalouden teemoista, oman toimintansa rinnalle ja tueksi. Juuri tätä Treenaamo-hanke pystyi tarjoamaan heille.

TREENAAMO -konsepti

Tämä konseptikäsikirja on luotu Treenaamo-hankkeessa yhteistyöorganisaatioiden hyödynnettäväksi ja yhteistyön pohjaksi.

Kohderyhmä

Treenaamo-valmennusten asiakasorganisaatioita ovat kaikki *nuorten tai muuten heikossa työmarkkina- asemassa toimivien henkilöiden kanssa toimivat tahot*, kuten kunnalliset työllisyyspalveluita tarjoavat toimijat, 3.sektorin eri järjestöt ja yhdistykset ja seurakunnat. Asiakasorganisaatio voi olla myös oppilaitos tai toinen yritys.

Valmennusten kohderyhmä ovat nuoret itse sekä muut osallistuvat asiakkaat.

Valmennukset rakennetaan työllisyyttä ja hyvinvointia edistävästä näkökulmista. Valmennusten sisältöjä voidaan myös muokata vastaamaan organisaation tarpeita vastaaviksi.

Asiakasprofiilit

Treenaamo-konseptin asiakaskunta koostuu eri sektoreiden organisaatioista ja voivat olla kooltaan ja toiminnaltaan toisistaan poikkeavia. Kuitenkin kaikkia yhdistää *asiakkaan työllisyyttä ja hyvinvointia*

edistävä toiminta. Toiminta voi asiakasorganisaatiossa olla mm. erilaisia tukipalveluita kuten ohjausta, neuvontaa, valmennusta tai asiakkaan osaamisen kartuttamiseen ja työllistymiseen konkreettisemmin tähtäävää toimintaa kuten kuntouttavaa työtoimintaa tai koulutusta. Treenaamo – valmennukset soveltuvat myös niille organisaatiolle missä opinnollistamisen kautta nuoret ja muut heidän asiakkaansa suorittavat tutkintoja.

Treenaamon valmennukset on pääasiallisesti suunnattu heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille. Treenaamon lähtöajatuksena on tarjota tietoa ja osallistumismahdollisuuksia myös niille henkilöille, joilla on riski jäädä ulkopuolelle ajantasaisesta kestävästä kehityksen tiedoista ja taidoista sekä alan tarjoamista opiskelu- ja/tai työmahdollisuuksista.

Konseptin sisältö

Palvelutarjotin on *kokonaisvaltaisesti kestävä kehityksen eri osa-alueita käsittelevä valmennuskokonaisuus*, jossa punaisena lankana on nuoren työllistymisen edistäminen alalle. Lisäksi palvelutarjotin sisältää hyvinvointiin ja arjen hallintaan liittyviä kokonaisuuksia, jotka tukevat työllistymisessä.

Palvelu ei ole suoraan työllisyyspalvelua vaan yksi lisäpalvelu näitä palveluita tarjoaville tahoille, jotka haluavat laajentaa sisältöjään ja tarjontaansa omille asiakkailleen, erityisesti kestävästä kehityksen näköalapaikkoihin työllistymisen näkökulmasta.

Konseptin kuvaus

Treenaamo -valmennukset ovat *oppimis- ja oman osaamisen kehittämiskokonaisuuksia*, missä mahdollistetaan asiakkaille uusien ura- ja opiskelupaikkojen löytyminen sekä kevyenmallin kokeilumahdollisuuksia kestävästä kehityksestä edistävästä työ- tai opiskelumahdollisuuksista. Valmennukset tarjoavat myös oivan areenan nuorille verkostoitua saman arvomaailman omaavien ikätovereiden kanssa sekä käsitellä mm. ilmastoahdistukseen liittyviä asioita asiantuntijan johdolla. Päivissä myös kohtautetaan yrittäjiä, työnantajia ja muita alan asiantuntijoita nuorten kanssa.

Ennen kaikkea valmennukset ovat oman tulevaisuuden oivaltamisprosessi niin, että nuori näkee toivoa ja itsensä aktiivisena toimijana, kun muutamme yhteiskunnassamme toimintatapojamme kestävämpään ja kaikille inhimillisempään suuntaan.

Konseptin kiteytys

Tavoitteena on: *kestävästä kehityksestä inspiroitunut nuori, joka haluaa tulevaisuudessa oman työnsä kautta toimia kestävästä kehityksestä edistävillä aloilla tai itse yrittäjänä.*

VALMENNUKSISSA:

Opitaan kestävästä kehityksestä, kiertotaloudesta ja vastuullisuudesta.

Parannetaan nuoren työllistymismahdollisuuksia omia arvoja vastaaviin työtehtäviin.

Käsitellään nuorten kokemaa ilmastoahdistusta.

Vahvistetaan nuoren tulevaisuuden toivoa ja itsetuntoa.

Kohtautetaan samat arvot omaavia nuoria, työnantajia ja oppilaitoksia ja muita toimijoita.

Kehitetään uudenlaista tapaa toimia.

Oivalletaan uusia näkökulmia kompleksisiin ilmiöihin.

Rakennetaan yhdessä kestävämpää yhteiskuntaa ja tulevaisuutta.

Konseptin palvelupolku

Treenaamo-valmennukset ovat rakennettu sellaisenaan soveltuviksi monenlaisten organisaatioiden käyttöön. Perusrungon lisäksi kokonaisuutta voidaan räätälöidä asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaiseksi mm. yhdistämällä eri teemapäivien aiheita. Valmennuksissa hyödynnämme laajaa tietopohjaa, asiantuntijuutta sekä tarvittaessa yhteistyökumppaniverkoston.

Tavoitteena on tarjota asiakkaille hänen tarpeitaan vastaava palvelu, jossa palvelupolku voi olla kokonaisvaltaista yli sektori-, organisaatio- ja ammattirajat ylittävää toimintaa.

Treenaamo-valmennuksen polku:

Toimeksianto: Sopimus tilaajaorganisaation kanssa valmennuksen aloittamisesta ja sen laajuudesta ja kestosta.

Esitietojen keruu: Sähköpostitse, puhelimitse tai muussa tapaamisessa kartoitetaan asiakkaan tarve valmennuksista, niiden sisällöistä ja mahdollisista räätälöinnistä, sovitaan valmennuspaikka; etä, live, asiakkaan omissa tiloissa vai valmentajan tiloissa, sovitaan tarkemmin laajuus ja kesto, asiakasryhmän koko. Määritellään valmennusten tavoitteet.

Suunnittelu: Rakennetaan asiakkaan toiveita vastaava valmennus olemassa olevasta palvelutarjottimesta, sovitaan mahdollisesti valmennuksissa mukana olevat yhteistyökumppanit tai muut ulkopuoliset tahot, aikataulutetaan valmennukset. Myös asiakkaita voidaan osallistaa suunnitteluprosessiin.

Valmennuks(i)en toteutus: Asiakkaalle lähetetään runko aikatauluineen ja sisältöineen sekä muut ohjeet; esim. kulkuohje ja tarvittavat materiaalit, huolehditaan yhteistyökumppanit paikalle, huolehditaan tarvittavat aineistot, materiaalit, mahdolliset tarjoilut ja kuljetukset. Valmennusten pitäminen etänä tai livenä.

Valmennuks(i)en arviointi: Tilaajaorganisaatiolle ja asiakkaille lähetetään palautekysely, asiakas saa tarvittaessa materiaalin käyttöönsä. Tilaajaorganisaation kanssa voidaan käydä arviointikeskustelua, kuinka valmennukselle asetetut tavoitteet toteutuivat, mitä hyötyjä asiakas koki valmennuksista saavansa, koettiin yhteistyö mielekkäänä jne. Kasvoiko tilaajaorganisaation ja heidän asiakkaidensa osaaminen, olivatko määritetyt tarpeet ja tavoitteet tarpeenmukaisia. Mitkä tukivat asiakkaan tavoitteita, mitkä toimet eivät olleet oikein kohdennettuja.

Palvelutarjotin

Polkuja työelämään ja opiskeluun

- Millaisia opiskelumahdollisuuksia kestävä kehitys tarjoaa?
- Millaisia työmahdollisuuksia kestävä kehitys tarjoaa?
- Millaista on kestävä kehityksen mukainen yritystoiminta?
- Millaista on tulevaisuuden työ hiilineutraalissa yhteiskunnassa?
- Miten löydät oman polkusi kohti kestävä kehityksen työelämää?
- Millaista osaamista kestävä kehityksen työtehtävissä vaaditaan?

- Kuinka tunnistat omat kestävän kehityksen mukaiset osaamisesi ja vahvuutesi ja kuinka voit näitä tuoda esille omassa CV: ssäsi?
- Oletko päivittänyt työelämätaitosi nykypäivään kuten digitaidot ja ajanhallintataidot?
- Millaisia ovat digiajan työnvälityssovellukset?

Sisältää seuraavat teemapäivät:

Unelma urapoluksi, Tulevaisuuden työelämäntaitaja, Monipuoliset opinpolut, Käytännön keke -osaaja, Kaupunkiretki maaseutumiljöössä, Innostu yrittäjyydestä ja Vastuullinen työelämä.

Teemojen kautta tutustutaan monipuolisesti mm. kestävän kehityksen eri uravaihtoehtoihin, niin opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksiin kuin yrittäjyyteen.

Asiakas luo pohjan omalle kestävän kehityksen urapolulle, tutustuu tulevaisuuden työelämä- ja yrittäjyystaitoihin sekä työelämän kestävyys- ja vastuullisuusajatteluun.

Yritys-, yhdistys- ja oppilaitosvierailut sekä hankeyhteistyö tarjoavat asiakkaille verkostoitumismahdollisuuksia ja aidon mahdollisuuden tutustua ja osallistua kestävän kehityksen käytännön kokeiluihin.

Työmenetelminä käytetään mm. workshopeja, osallistumista itse työhön, DIY-pajoja, retkiä, keskusteluja, erilaisia tehtäviä, luovaa taidetta, jne.

Näitä kestävän kehityksen osa-alueita käsittelemme Polkuja työelämään päivissä:

Kestävän kehityksen tiedot ja taidot

- Mitä on kestävä kehitys ja miten sitä toteutetaan käytännössä?
- Mitä ovat megatrendit ja miten ne liittyvät kestävään kehitykseen?
- Mitä on kierto- ja biotalous?
- Mitä on elinkaarikaariajattelu?
- Mitä kestävä kehitys työelämässä tarkoittaa?
- Mitä on vastuullisuus työelämässä?
- Miten luonnon monimuotoisuus näyttäytyy ja miten sitä voi itse tukea?
- Miten voin vähentää ja hyödyntää mm. ruokahävikkiä? Entä kuinka onnistuu kosmetiikanteko itse keittiökaapin antimista?
- Miten korjaan ja huollan esim. lempivaatteitani? Mitä kaikkea voin tehdä ylijääneistä tekstiileistä?
- Kannattaako kierrättää? Kuinka lajittelen oikein kotona syntyvän jätteen?

Sisältää seuraavat teemapäivät:

Yhden pallon kokoista elämää, Elämysretki luontoon, Luonto – ehtymätön aarreaitta, Zero Waste – pajat, Kaupunkiretki sekä Kierto- ja biotalous.

Teemojen kautta vahvistetaan asiakkaan tieto- ja taitopohjaa kestäväen kehityksen, bio- ja kiertotalouden ajankohtaisista aiheista ja työstä.

Asiakas tutustuu mm. kestäväen kehityksen termistöön, pohtii ajankohtaisia ympäristöhaasteita, pääsee itse tekemään käsillään esim. DIY –pajoissa (hävikkiruoka-, kosmetiikka- ja tekstiilipaja) sekä pohtii omaa suhdettaan luontoon.

Yhdistys- ja yritysvierailut sekä asiantuntijavieraat avaavat asiakkaille kestäväen kehityksen, kierto- ja biotalouden työtä ja yrittäjyyttä käytännössä. Retkillä uppoudutaan kohteeseen kestäväen kehityksen näkökulmasta.

Työmenetelminä käytetään mm. erilaisia pelejä, testejä ja visoja, tehtäviä ja keskusteluja, videoita, osallistavaa toiminnallista tekemistä, DIY-pajoja, retkiä, tutustumiskäyntejä, jne.

Näitä kestävän kehityksen osa-alueita käsitellemme Polkuja työelämään päivissä:

Osallisuus yhteiskunnassa

- Miten käsitelen ilmastoahdistusta ja muutan sen toiminnaksi?
- Mitä on kestävä arki ja kuinka se omassa arjessa näyttäytyy?
- Miten voin itse olla mukana vaikuttamassa ilmasto- ja ympäristö päätöksentekoon?
- Mitä on kansalaisaktivismi ja millaisin keinoin sitä voin toteuttaa?
- Miten pidän huolta itsestäni ja mistä saan neuvoja esim. talousasioihin?
- Missä voin verkostoitua saman arvopohjan omaavien nuorten kanssa?

Sisältää seuraavat teemapäivät:

Hyvinvointi arjessa, Vaikutan, siis uudistan! ja Kestävän arjen taitaja

Teemojen kautta tuetaan mm. asiakkaan elämänhallintaa ja hyvinvointia sekä vahvistetaan itsetuntoa ja kehitetään keinoja vaikuttaa omaan elämään ja tulevaisuuteen sekä yhteiskuntaan.

Asiakas tarkastelee ja pohtii omia valintojaan kestävän kehityksen näkökulmasta. Hän saa työkaluja mm. oman talouden tasapainottamiseen, ajanhallintaan ja vaikuttamiseen. Lisäksi asiakas harjoittelee rentoutumista ja tekee oman ekoteon.

Asiantuntijavierailijat ja osallistumiset ajankohtaisiin livefoorumeihin haastavat asiakkaita osallistumaan ja keskustelemaan sekä muuttamaan esim. ilmastoahdistuksen teoksi ja toiminnaksi.

Työmenetelminä käytetään mm. erilaisia pelejä ja testejä, tehtäviä, podcasteja, pohdintoja, keskusteluja, luovaa taidetta, jne.

Näitä kestävän kehityksen osa-alueita käsitellemme Polkuja työelämään päivissä:

Toiminnan seuranta ja palaute

Valmennusten onnistumista ja toimintaa seurataan palautelomakkeiden avulla sekä käymällä keskustelua organisaatioiden sekä valmennuksiin osallistuvien nuorten kanssa. Toimintaa kehitetään saatujen palautteiden pohjalta.

Onnistumisen edellytyksenä on kaikkien osapuolten sitoutuminen ja osallistuminen kehitettäviin toimenpiteisiin.

Konseptin muotoilu

Treenaamo-valmennusten nimi kuvaa uusien asioiden harjoitteluun ja tavoitteelliseen toimintaan. Treenaamossa opitaan yhdessä tasavertaisesti!

Verrytellään aivoja ja punnerretaan haastavien asioiden äärellä.

Konseptin asiakaslupaukset

Treenaamo-valmennuskonsepti lupaa asiakkailleen niin tilaajaorganisaation osaamisen kehittymistä kuin heidän omien asiakkaidensa tietojen ja taitojen karttumista kestävästä kehityksestä.

Treenaamo-valmennukset tarjoavat ajantasaista tietoa ja kestävän kehityksen asiantuntijuutta. Toiminta on tavoitteellista ja pohjautuu osallistavaan toimintaan. Konseptia toteuttavat työntekijät ovat alansa asiantuntijoita. Konseptin hyödyntämien tuo toimintaan korkealaatuista asiantuntijuutta, nykyaikaista sekä edistää tilaajaorganisaation houkuttelevuutta sen tarjotessa laajempaa ja ajankohtaista valmennusvalikoimaa. Valmennukset kehittävät myös työllisyydenhoitoa yhteiskehittämisen kautta.

Arvosanat: tavoitteellisuus, ratkaisukeskeisyys, ajankohtaisuus, yhteisöllisyys, konkreettiset esimerkit käyttöön, osallisuus ja osallistava työote

Viestintä

Valmennuksissa käytetään hankkeessa luotua logoa sekä hankerahoittajan logoja. Näitä käytetään kaikessa viestinnässä sekä valmennusmateriaaleissa. Lisäksi viestinnässä käytetään Treenaamolle luotua omaa visuaalista ilmettä.

TREENAAMO slogan on: Kestäville urapoluille!

Lähteet

- Arora, R., Spikes, E. T., Waxman-Lee, C. F., & Arora, R. (2022). Platform-ing youth voices in planetary health leadership and advocacy: an un-tapped reservoir for changemaking. *The Lancet Planetary Health*, 6(2), e78-e80. [https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanplh/PIIS2542-5196\(21\)00356-9.pdf](https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanplh/PIIS2542-5196(21)00356-9.pdf)
- Enbuske, A. (n.d.). Koronapandemian vaikutus nuorten syrjäytymiseen. Suomen nuorisoolan kattojärjestö Allianssi ry. Haettu 14.2.2022. <https://alli.fi/vaikuttaminen/nuorisotyö-ja-nuorten-hyvinvointi/koronapandemian-vaikutus-nuorten-syrjautymiseen/>
- Haikkola, L & Myllyniemi, S (2019,toim.). Hyvää työtä! Nuorisobarometri 2019. Valtion nuorisoneuvosto. Helsinki. <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2020/12/nuorisobarometri2019-netti.pdf>
- Hickman, C., Marks, E., Pihkala, P., Clayton, S., Lewandowski, E. R., Mayall, E. E., ... & van Susteren, L. (2021). Young people's voices on climate anxiety, government betrayal and moral injury: A global phenomenon. *Government Betrayal and Moral Injury: A Global Phenomenon*. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3918955>(preprint)
- Kasvio, A. & Rääkkönen, T. (2010). Kohti kestävä työelämää. Työterveyslaitos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114845/Kohti_kestavaa_tyolamaa.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kela (2020). Mielenterveyden häiriöistä johtuvien sairauspoissaolojen kasvu jatkuu jyrkkänä. <https://www.kela.fi/-/mielenterveyden-hairioista-johtuvien-sairauspoissaolojen-kasvu-jatkuu-jyrkkana>
- Konst, T., & Friman, M. (2021). Kohti parempaa työelämää ilmastonmuutoksen aikana. Työelämän tutkimus, 19(1), 82-94. <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/102882/60191>
- Leemann, L., Isola, A. M., Kukkonen, M., Puromäki, H., Valtari, S., & Keto-Tokoi, A. (2018). Työelämän ulkopuolella olevien osallisuus ja hyvinvointi: Kyselytutkimuksen tuloksia. *Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisu* 17/2018. Tampere: Juvenes Print Suomen Yliopistopaino Oy, 2018. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136551/URN_ISBN_978-952-343-119-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Pihkala, P. (2018). Johdatus ympäristöahdistukseen. *Tieteessä tapahtuu*, 36(6). <https://journal.fi/tt/article/view/76489/37766>
- Pihkala, P. (2019). Ilmastoahdistus ja sen kanssa eläminen. Raportti. MIELI Suomen Mielenterveys ry. <https://mieli.fi/wp-content/uploads/2021/08/ilmastoahdistusraportti-mieli2019-web.pdf>
- Pelo, M. (2021). Kun työ tuntuu merkitykselliseltä, se vaikuttaa suoraan hyvinvointiin ja terveyteen – omaa työtään voi tuunata mielekkäämmäksi. *Yle Akuutti* 10.03.2021. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2021/03/10/kun-tyo-tuntuu-merkitykselliselta-se-vaikuttaa-suoraan-hyvinvointiin-ja>

Työterveyslaitos (2021). Nuoret aikuiset odottavat työltä vapautta, merkityksellisyyttä ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tiedote 18.01.2021. <https://www.ttl.fi/ajankohtaista/tiedote/nuoret-aikuiset-odottavat-tyolta-vapautta-merkityksellisyytta-ja-vaikuttamismahdollisuuksia>

Linkit

Aineistoja

Kestävä tulevaisuus, Opetushallitus

[Kestävä tulevaisuus | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Opintopolku.fi, Opetushallitus

<https://opintopolku.fi/konfo/fi/>

Uudistuva yhteiskunta – Sivistys - Kestävyyafilosofia – Sosiaalipedagogiikka – Kestävä hyvinvointi

<https://artosalonen.com/>

Kiertotalous, Sitra

<https://www.sitra.fi/aiheet/kiertotalous/>

Biotalous edistää kestävästä kehitystä, Maa- ja metsätalousministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö, Ympäristöministeriö

[Biotalous - Bioeconomy](#)

Eetti ry materiaalit

[Julkaisut - Eettisen kaupan puolesta ry](#)

Kaupunkiviljelyopas, Huussi ry

[Huussi-ry-kaupunkiviljelyopas.pdf](#)

Nature Is Speaking – Julia Roberts is Mother Nature | Conservation International (CI)

<https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM>

Toivoa ja toimintaa-materiaalit, Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL

ry <https://toivoajatoimintaa.fi/>

Luontoretken alkupiste, Metsähallitus

<https://www.luontoon.fi/>

Ole oman elämäsi tähti!, Nyyti ry

[Ole-oman-elamasi-tahti.pdf \(peda.net\)](#)

Tietoa

Kestävä kehitys, Valtioneuvoston kanslia

<https://kestavakehitys.fi/etusivu>

YK:n Kestävän kehityksen tavoitteet, Suomen YK-liitto

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestavan-kehityksen-tavoitteet>

Ympäristöviisas Pirkanmaa, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
<https://ymparistoviisas.fi/kiertoviisas/>

Testejä

Millainen yrittäjä olisit?

[Yrittäjyystesti - YES ry \(yesverkosto.fi\)](https://yrittajyystesti-yes.ry/yesverkosto.fi/)

Ammatinvalintatesti

<https://tyontulevaisuus.fi/ammatinvalintatesti/>

Tee Kestävät elämäntavat testi ja laske hiilijalanjälkeäsi

<https://sitoumus2050.fi/koti#/>

Testaa, oletko uhka vai mahdollisuus?

<https://elamantapatesti.sitra.fi/>

Testaa oman taloutesi tila

[Testaa oman taloutesi tila \(riddle.com\)](https://riddle.com/)

Elämänhallintatesti nuorille

<https://www.terveyskyla.fi/nuortentalo/pohdi-ja-testaa/el%C3%A4m%C3%A4nhallintatesti-nuorille>